

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-06

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності на виконання доручення Голови Верховної Ради України розглянув на своєму засіданні 08.12.2021 р. (протокол № 91) проект Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (реєстр. № 5708), внесений народним депутатом України Фрісом І.П. та іншими народними депутатами України.

Метою законопроекту, як зазначено в Пояснювальній записці до нього, є посилення дотримання режиму законності в питаннях визначення правового режиму власності на зброю, закріплення основних прав та обов'язків громадян і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, розпорядження та використання зброї і боєприпасів, врегулювання інших суспільних відносин, що безпосередньо з цим пов'язані.

Для досягнення вказаної мети законопроектом визначаються:

- відповідні терміни і поняття;
- поділ цивільної вогнепальної зброї на категорії А, В, С, D, Е залежно від її технічних характеристик;
- види зброї, заборонені до цивільного обігу;
- умови, за яких фізичні та юридичні особи мають право набувати у власність зброю, що перебуває в цивільному обігу, та боєприпаси до неї.

Також законопроект передбачає:

- створення та ведення Єдиного державного реєстру цивільної вогнепальної зброї, держателем якого є Міністерство внутрішніх справ України;
- видачу першого Посвідчення власника зброї строком на 3 роки, а кожного наступного (продовженого) – на 5 років за місцем реєстрації

особи або постійного проживання (перебування) у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку;

- спадкування цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї;
- зберігання цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів;
- запровадження страхування цивільної відповідальності власників цивільної вогнепальної зброї за шкоду, що може бути заподіяна третій особі або її майну;
- порядок застосування цивільної вогнепальної зброї для захисту;
- розширення видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, зокрема, діяльності тирів та стрільбищ, курсів з вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею та її застосування, шляхом внесення змін до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» тощо.

Актуальність прийняття законопроекту обумовлена тим, що незважаючи на важливе значення, яке має забезпечення особливого правового режиму обігу цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів до неї для гарантій безпеки суспільства, прав і свобод громадян, таке регулювання на даний час здійснюється лише підзаконними нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України, інших міністерств та відомств.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає запровадження законодавчого регулювання обігу зброї, у тому числі і вогнепальної, актуальним і необхідним, надаючи зауваження до деяких положень проекту.

На підтримку проекту із зауваженнями та пропозиціями до нього висловилися:

- Міністерство внутрішніх справ України, Інститут законодавства Верховної Ради України, Львівський державний університет внутрішніх справ, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Національна академія правових наук України, Національна академія Служби безпеки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
- Офіс Генерального прокурора, Міністерство юстиції України, Харківський національний університет внутрішніх справ, Національна поліція України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого висловили слушні пропозиції щодо доопрацювання проекту.

Погоджуючись із необхідністю врегулювання зазначених вище питань на законодавчому рівні та прийняття з цією метою відповідного закону, аналізуючи положення проекту, а також зауваження та пропозиції до нього,

що надійшли від зазначених вище державних органів та вищих навчальних закладів, необхідно зазначити наступне.

Потребують уточнення окремі терміни і поняття статті 1 проекту, а також редакційного доопрацювання окремі положення законопроекту.

1.

Зокрема, у статті 5 законопроекту «Категорії цивільної вогнепальної зброї» визначення зброї категорії С як «короткоствольна вогнепальна зброя» слід доповнити словом «нарізна», що логічно узгоджувалося би із запропонованим розподілом зброї, окрім довгоствольної та короткоствольної, також на гладкоствольну та нарізну. Одночасно необхідно внести відповідне уточнення до визначення терміну «короткоствольна вогнепальна зброя», що міститься у статті 1 проекту «Визначення термінів і понять». Також з огляду на встановлену законом юридичну відповідальність за незаконне поводження із зброєю, вбачається доцільним передбачити в проекті визначення та порядок набуття у власність холодної та пневматичної зброї.

2.

Положення частини третьої статті 7 проекту Закону, згідно з якою не вимагається отримання дозвільних документів на основні частини зброї, а також на засоби зменшення гучності пострілу, не враховують наслідків використання цих частин та засобів з протиправною метою.

3.

Пунктом 1.7. частини першої статті 8 проекту Закону передбачається заборонити для цивільного обігу в Україні револьвери. Водночас, будь-яка вогнепальна зброя з приєднаним до неї уловлювачем для гільз не залишатиме відповідного елемента бойового припасу після здійснення пострілу. У зв'язку з цим, така заборона револьверів з причини не залишення гільз є необґрунтованою.

4.

У частині другій статті 2 проекту Закону:

пункт 2.7., відповідно до якого «дія цього Закону не поширюється на пневматичну зброю (окрім пневматичної зброї калібру більше 4,5 мм і швидкістю польоту металюного елемента більше 100 м/с та бойові припаси до неї») потребує редакційного уточнення, оскільки пунктом 1.1. частини першої статті 6 проекту Закону пневматичну зброю калібру до 4,5 мм (включно) і швидкістю польоту металюного елемента до 100 м/с (включно) та бойові припаси до неї віднесено до конструктивно схожих зі зброєю виробів;

пункт 2.8., відповідно до якого дія цього Закону не поширюється на холодну зброю, доцільно виключити, оскільки за незаконне поводження із зброєю, у тому числі пневматичною та холодною, законом встановлено юридичну відповідальність.

5.

Положеннями проекту передбачається право окремих категорій громадян, передусім за професійною ознакою (частина п'ята статті 21), на придбання та зберігання гладкоствольної короткоствольної вогнепальної зброї (травматичної) категорії В, при цьому не дозволяється її носіння, хоча на сьогодні відповідно до підзаконного нормативно-правового акту Міністерства внутрішніх справ України такі громадяни мають дозвіл як на зберігання, так і на носіння такої зброї (пристрою).

З огляду на положення статті 39 проекту Закону (Використання та застосування цивільної вогнепальної зброї) вбачається доцільним доповнення його статтею «Принципи застосування цивільної вогнепальної зброї», оскільки принципи застосування цивільної вогнепальної зброї є засадами, що визначають становлення та розвиток правових норм у сфері обігу цивільної вогнепальної зброї та узгоджуються з принципами Директиви (ЄС) 2021/555 Європейського парламенту і Ради від 24 березня 2021 року про контроль за придбанням і володінням зброєю.

6.

Статтею 21 проекту передбачається, що право на отримання зброї категорій «D», «E», «C» мають громадяни України, які досягли 18 та 25-річного віку, відповідно, та відповідають вимогам, зазначеним у частині другій цієї статті, та щодо яких відсутні відомості в Реєстрі про їх притягнення два та більше разів до адміністративної відповідальності за статтею 191 (Порушення

громадянами правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів) Кодексу України про адміністративні правопорушення, що не узгоджується з нормою статті 39 цього Кодексу, відповідно до якої піддана адміністративному стягненню особа, яка протягом року з дня закінчення виконання стягнення не вчинила нового адміністративного правопорушення, вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.

7.

В ході обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету відзначили, що прийняття даного законопроекту обумовлено нагальною необхідністю врегулювання на законодавчому рівні обігу цивільної вогнепальної зброї, оскільки вогнепальна зброя являє собою об'єкт власності, на який поширюється особливий режим регулювання, та який відповідно до пункту 7 частини першої статті 92 Конституції України може бути здійснений виключно законом.

Водночас, відповідно до пунктів 3, 12 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» народні депутати України висловили низку пропозицій до положень проекту, що потребуватимуть вирішення під час підготовки його до другого читання.

Зокрема,

- пропонується уточнити положення щодо носіння короткоствольної вогнепальної зброї (травматичної) задля обстоювання власних прав та інтересів особи, заборони вимагання від суб'єкта звернення документів або інформації, які перебувають у володінні суб'єкта надання послуги або у володінні державних органів (довідки про відсутність судимості, медичні довідки, поліси страхування тощо), принципів застосування цивільної вогнепальної зброї, уточнення та доповнення визначень переліку термінів і понять.

Також при обговоренні як основного законопроекту «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (реєстр. № 5708), так і альтернативного до нього проекту Закону «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (реєстр. № 5708-1), народними депутатами України було звернуто увагу на окремі положення альтернативного законопроекту, котрі можливо імплементувати в основний законопроект.

Зокрема,

- щодо порядку набуття у власність фізичними особами отриманої як відзнака нагородної зброї,
- створення **єдиної інформаційно-пошукової системи обліку зброї**, що буде містити відомості про **права на зброю**,
- а також про об'єкти та суб'єкти цих прав - **Єдиного державного реєстру цивільної зброї**, що буде стримуючим важелем від неправомірного застосування зброї та полегшить розкриття злочинів, що пов'язані з її застосуванням, курсів з підготовки власників цивільної вогнепальної зброї тощо.

***

Заслухавши інформацію авторів законопроекту та підкомітету з питань організації охорони громадської безпеки і порядку, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, якими відзначено, що представлений проект Закону створює передумови законодавчого врегулювання обігу цивільної вогнепальної зброї в Україні,

зважаючи на те, що

концепція законопроекту на цей час не передбачає надання фізичним особам дозволу на носіння короткоствольної вогнепальної зброї,

керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 111, пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України **проект Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (реєстр. № 5708)** за наслідками розгляду в першому читанні **прийняти за основу**.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено голову підкомітету з питань організації охорони громадської безпеки і порядку Дануцу Олександра Анатолійовича.

Проект постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

С. Іонушас